

APSTIPRINATS:

Engures Mūzikas un mākslas
skolas direktore Ina SELIVANOVIČA

2016. gada "1." Septembris
ar rīkojumu nr. 1-10/14 p. 1.2

ENGURES MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLA

PROFESIONĀLĀS IEVIRZES IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA MĀCĪBU PRIEKŠMETS „VIJOLES SPĒLE”

KODS 20V 212 021

Mācību priekšmeta programma pieņemta Engures Mūzikas un mākslas skolas metodiskās komisijas 2016. gada 30. augusta sēdē, protokols Nr. 4

Mācību priekšmeta programma izstrādāta saskaņā ar 2015. gada 31. marta licencētās profesionālās ievirzes izglītības programmas P-11412

Stīgu instrumentu spēle-Vijoles spēle prasībām.

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja

Pedagogs

Alvina Jaiņa

/amats, vārds, uzvārds/

A. Jaiņa

/paraksts/

MĀCĪBU PRIEKŠMETA MĒRĶIS

Sekmēt audzēkņu veidošanos par garīgi, fiziski un emocionāli attīstītu, brīvu, atbildīgu, aktīvu un radošu personību, kura apguvusi instrumenta spēles pamatus, prot radoši pielietot iegūto pieredzi un atbilstoši savām interesēm spēj turpināt izglītību nākamajā pakāpē.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA UZDEVUMI

1. veicināt izglītojamā muzikālo, intelektuālo un emocionālo spēju attīstību;
2. sekmēt kolektīvās un individuālās, muzikālās darbības pieredzes apguvi;
3. attīstīt jaunrades spējas mūzikā;
4. uzkrāt zināšanas un prasmes, un prast tās izmantot savā radošā darbībā;
5. attīstīt spējas orientēties mūzikas žanros un stilos;
6. sagatavot un motivēt izglītojamos tālākai profesionālās izglītības ieguvei.

Programmas apguves kvalitātes novērtēšana

Izglītojamie, kuri apguvuši izglītības programmu un ieguvuši nepieciešamo zināšanu un prasmju novērtējumu, nokārtojuši ieskaites ar atzīmi visos mācību priekšmetos un nokārtojuši noslēguma pārbaudījumu, saņem Apliecību par profesionālās ievirzes izglītību.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA MĀCĪBU SATURA APGUVES ILGUMS UN APJOMS

Audzēknis izglītības programmas apguvi uzsāk līdztekus vispārējās pamatizglītības pakāpei tajā kalendārajā gadā, kurā audzēknim aprit 7, 8 vai 9 gadi un izglītošanos turpina līdz vispārējās pamatizglītības pilna kursa apguvei, bet ne ilgāk kā līdz 18 gadu vecumam. Izglītības programmu iespējams uzsākt 6,7 gadu vecumā sagatavošanas klasē. Izglītības programmas apguves ilgums 8 (*9) mācību gadi.

	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. (*9) kl.	Kopā
Kontaktstundu skaits nedēļā	2	2	2	2	2	2	2	2 (*2)	560 (*630)
Kontaktstundu skaits gadā	70	70	70	70	70	70	70	70 (*70)	560 (*630)
Patstāvīgā darba stundas nedēļā	4	4	5	7	7	8	8	8 (*8)	1785 (*2065)
Patstāvīgā darba stundas gadā	140	140	175	245	245	280	280	280 (*280)	1785 (*2065)

**9. mācību gadā audzēkņi mācību priekšmeta programmu apgūst padziļināti.*

Mācību gads 35 nedēļas.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA NOSLĒGUMA PRASĪBAS

Mācību priekšmeta apguves pārbaudījumus *Vijoles spēlē* organizē divās daļās:

- 1) spēles tehnisko prasmju pārbaude – gammas un instruktīvais materiāls;
- 2) mākslinieciskā repertuāra atskaņojums.

Repertuārā jābūt vismaz vienam latviešu komponista skaņdarbam.

Eksāmenā jāatskaņo no galvas:

- viena mažora un viena melodiskā minora gamma 3 oktāvās detašē [*détaché*] ar visu lociņu, legāto [*legato*] skaņu grupās pa 4, 8 un 12, *9. klasei pa 24 skaņām; arpēdžijas no tonikas – tonikas trijskaņi, sekstakordi, kvartsekstakordi legāto pa 3 un 9 skaņām, VII⁷ un D⁷ legāto pa 4 skaņām, *9. klasei – pa 12 skaņām; dubultnotis – tercās, sekstās, oktāvas detašē vienā oktāvā, *9. klasei – detašē un legāto pa 2 skaņām 2 oktāvās;
- divas etīdes dažādiem spēles tehnikas veidiem, viena no tām dubultnotīs;
- viens izvērsta formas skaņdarbs (koncerta I vai II un III daļas, vai klasiskās sonātes I un II daļas, vai fantāzija, vai variācijas);
- divi dažāda rakstura skaņdarbi pēc izvēles.

Vijoles spēles eksāmena programmas hronometrāža līdz 20 minūtēm.

NOSLĒGUMA EKSĀMENA PROGRAMMAS IESPĒJAMIE VARIANTI*

- Š. Berio Koncerts Nr. 9, I daļa
F. Šūberts „Bitīte”
Ā. Skulte „Ārija”
R. Kreicers Etīde Nr. 17
F. Mazas Etīde nr. 13 (no 1. burtnīcas)
- L. Špors Koncerts Nr. 2, I daļa
L. Dakēns „Dzeguzīte”
J. Vītols „Melodija”
R. Kreicers Etīde Nr. 18
J. Dons Etīde Nr. 17
- P. Rode „Koncerts Nr. 8, I daļa
R. Gliērs „Skerco”
A. Barisons „Šūpļa dziesma”

R. Kreicers Etīde Nr. 19

F. Fiorillo Etīde nr. 11

- Dž. B. Vioti Koncerts Nr. 23, I un II daļa
- K. V. Gluks „Melodija”
- V. Stūresteps „Igauņu deļa”
- R. Kreicers Etīde Nr. 20
- N. Baklanova Oktāvu etīde La maž.

** Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes skaņdarbi.*

MĀCĪBU SATURS

(SAGATAVOŠANAS KLASE)**

Mērķis: Vijoles spēles pamatiemaņu apguve.

Uzdevumi:

1. stājas pamatu apguve;
2. ķermeņa un roku atbrīvošana;
3. muzikālās dzirdes, ritma un atmiņas attīstīšana;
4. nošu pieraksta pamatelementu apguve.

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
<p>Prasmes un iemaņas</p> <ul style="list-style-type: none"> • labās un kreisās rokas tehnikas pamatelementi; • spēle <i>pizzicato</i>; • spēle no notīm un no galvas; • štrihi – detašē lociņa vidū, augšējā un apakšējā lociņa daļā un ar visu lociņu, legato pa 2, 4 skaņām; • <u>Skatuves kultūra</u>: jāprot paklanīties, parādīt koncertmeistaram skaņdarba sākumu. <p>Priekšmeta saturs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vingrinājumi; • 6 – 8 mazi skaņdarbi uz vienas stīgas. • gamma vienā oktāvā no tukšās stīgas - Sol, Re, La; • 8 – 10 etīdes. 	<p>Zināšanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nošu nosaukumi – do, re, mi, fa, sol, la, si. • Nošu vērtības – vesela nots, pusnots, ceturtdaļa, astotdaļa. • Pauzes – vesela pauze, puspauze, ceturtdaļpauze, astotdaļpauze. • Metrs – divdaļu un trijdaļu metrs. • Taktsmērs – 2/4, 3/4, 4/4. • Ritms kā dažāda garuma nošu virknes. • Skaļuma pakāpju maiņas apzīmējumi: <i>p</i>, <i>mp</i>, <i>pp</i>, <i>f</i>, <i>mf</i>, <i>ff</i>, <i>cresc.</i>, <i>dim.</i> • aplikatūra I pozīcijas robežās.

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- N. Baklanova „Etīde”
- V. Stecenko Etīde Nr. 2, Etīde Nr. 3, Etīde Nr. 5, Etīde Nr. 6 (no 1. krājuma V. Stecenko Etīdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 1. izdevums 1. klasei).
- Etīde Nr. 1, Etīde Nr. 2, Etīde Nr. 3, Etīde Nr. 10, Etīde Nr. 12 (Vijolnieka albūms. - 3. izdevums „Etīdes jaunākām, vidējām un vecākām BMS klasēm,” – pielikums 1., 2., 3., izdevumam „Jaunais vijolnieks”, M. : „Padomju komponists”, 1989.).
- Etīde Nr. 1, Etīde Nr. 3, Etīde Nr. 6 (Vieglo etīžu izlase vijolei. Pedagoģiskais repertuārs. – M.: 1986).
- Etīde Nr. 1 līdz Nr. 27 (Pedagoģiskais repertuārs BMS 1. – 3. klasei: Etīžu izlase vijolei /sast. M. Garlickis, K. Radionovs, K. Fortunatovs).

Mākslinieciskais repertuārs

1. M. Magidenko „Gailītis”
2. Komarovskis „Dziesmiņa”
3. D. Kabaļevskis „Pastaiga”
4. Baltkrievu. t. dz. „Vecais ratiņš”
5. V. A. Mocarts „Allegretto”
6. P. Šūmanis „Melodija”
7. J. Ķepītis „Lelles deja”

**Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes etīdes un skaņdarbi*

*** pašfinansējums*

1. KLASE

Mērķis: Skanējuma kvalitātes un vijoles spēles tehnikas pilnveide.

Uzdevumi:

1. nostiprināt stājas pamatus;
2. lociņa un stīgu gluda maiņa;
3. I pozīcijas apguve.

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
<p>Prasmes un iemaņas</p> <ul style="list-style-type: none"> • štrihi - detašē lociņa vidū, augšējā un apakšējā lociņa daļā un ar visu lociņu; • legato - pa 2 un 4 skaņām; • gluda lociņa un stīgu maiņa; • jāprot kontrolēt intonācijas kvalitāte. <p>Priekšmeta saturs 4 – 6 gammas - detašē ar visu lociņu, detašē augšējā un apakšējā lociņa daļās, legato pa 2 un 4 skaņām; Arpēdžijas – tonikas trijskaņi, sekstakordī un kvartsekstakordī no tonikas, detašē ar visu lociņu, legato pa 3 skaņām.</p> <p><u>Ieteicamās gammas 1 oktāvā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • no tukšās stīgas – Sol, Re, La. • no 1. pirksta – La, Mi, Si. • no 2. pirksta – Si, Si bemol, Fa. • no 3. pirksta – Do, Sol <p><u>2 oktāvās:</u> Sol, La.</p> <p><u>Melodiskā minora gammas</u> – sol, la. 6 – 8 dažāda veida tehnikas etīdes. 6 – 8 miniatūras.</p>	<p>Zināšanas un priekšstati</p> <ul style="list-style-type: none"> • skaņas veidošanas pamati; • lociņa un stīgu maiņas; • vijoles spēle I pozīcijas robežās; • taktsmēri: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8; • mūzikas terminu minimums 1. klasei. <p>Audzēkņu individuālajos plānos jāparedz dažādu tautību komponistu, laikmetu, stilu un žanru skaņdarbi. Audzēkņiem jāsniedz zināšanas un priekšstati par izpildāmo skaņdarbu, komponistu, darba žanru, stilu atbilstoši audzēkņa uztveres spējām.</p>

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- Etīde Nr. 7, Etīde Nr. 9, Etīde Nr. 12 (V. Stecenko Etīdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 2. izdevums 2. klasei).
- Etīde Nr. 28, Etīde Nr. 52 (Pedagoģiskais repertuārs BMS 1. – 3. klasei: Etīžu izlase vijolei /sast. M. Garlickis, K. Radionovs, K. Fortunatovs).
- Etīde Nr. 12, Etīde Nr. 27 (Vijolnieka albūms. - 3. izdevums „Etīdes jaunākām, vidējām un vecākām BMS klasēm,” – pielikums 1., 2., 3., izdevumam „Jaunais vijolnieks”, M. : Padomju komponists, 1989.)

Mākslinieciskais repertuārs

1. V. A. Mocarts „Maija dziesmiņa”
2. J. Brāmss „Petruška”
3. N. Baklanova „Šūpla dziesmiņa”
4. L. Mocarts „Burē”
5. Ž. F. Ramo „Rigodons”
6. V. A. Mocarts „Ganiņa dziesma”
7. J. Ķepītis „Šūpla dziesma”
8. Latviešu t. dz. J. Lipšāna apd. „Jūriņ’ prasa smalku tīklu”
9. Latviešu t. dz. J. Lipšāna apd. „Kur tu skriesi, vanadziņi”
10. A. Komarovskis Koncertino Sol Maž

* Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes etīdes un skaņdarbi

2. KLASE

Mērķis: Skanējuma kvalitātes un vijoles spēles tehnikas pilnveide, muzikalitātes attīstīšana.

1. apgūt štrihus – detašē, legato līdz 8 skaņām, martlē;
2. iepazīties ar instrumenta skaņošanu;
3. spēlēt sarežģītākas un izvērstākas formas skaņdarbus.

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
Prasmes un iemaņas <ul style="list-style-type: none">• Intonēt, strādāt patstāvīgi pie intonācijas.• Vienkāršas dubultnotis ar tukšo stīgu I pozīcijas ietvaros;• Sagatavošanas vingrinājumi akordu un pozīciju maiņu apgūšanai;• Sagatavošanas vingrinājumi trilleru apgūšanai;• Uzsākt vingrināties vieglu skaņdarbu lasīšanā no lapas. Priekšmeta saturs <ul style="list-style-type: none">• 5 - 6 mažora un melodiskā minora gammas I pozīcijas apjomā 2 oktāvās;• arpēdžijas - tonikas trijskaņi, sekstakordi un kvartsekstakordi no tonikas. <u>Ieteicamās gammas</u>	Zināšanas <ul style="list-style-type: none">• štrihi – <i>detašē, legato</i>, sākt apgūt martlē.• I, II, III pozīcija;• sinkopēti ritmi;• dažādu metru maiņas;• sarežģītākas pakāpes ritmi – sašpadsmitdaļas, punktējumi, trioles;• Mūzikas terminu minimums līdz 2. klasei. Priekšstati <p>Audzēkņu individuālajos plānos jāparedz dažādu tautību</p>

<ul style="list-style-type: none"> • 2 oktāvās I pozīcijā: La bemol, Si, si, Si bemol, Do; • 1 oktāvā III pozīcijā sākot ar 1. pirkstu: Re, Sol, Do; • 1 oktāvā III pozīcijā sākot ar 2. pirkstu: La, Re; • 2 oktāvās II pozīcijā: Si bemol; • 2 oktāvās III pozīcijā: Do. <p>Gamma tiek atskaņota detašē ar visu lociņu, legato pa 2, 4 un 8 skaņām. Arpēdžijas – detašē ar visu lociņu, legato pa 3 un 6 skaņām.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 – 8 eņides dažāda veida tehnikai: detašē, legato, martlē, dubultnošu tehnikai; • dažādi roku atbrīvošanas vingrinājumi; • vingrinājumi pozīciju apgūšanai; • 6 – 8 miniatūras; • 1 izvērsta formas skaņdarbs. 	<p>komponistu, laikmetu, stilu un žanru skaņdarbi. Audzēkņiem jāsniedz zināšanas un priekšstati par izpildāmo skaņdarbu, komponistu, darba žanru, stilu atbilstoši audzēkņa uztveres spējām.</p> <ul style="list-style-type: none"> • dabīgie flažoleti. • seno deju žanrs – gavote, menuets, burē, siciliāna, žīga. • V. A. Mocarta skaņdarbi vijolei.
---	--

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- Eņide Nr. 3, Eņide Nr. 24, Eņide Nr.28, Eņide Nr. 10, Eņide Nr. 11, Eņide Nr. 55 (V. Stecenko Eņides vijolei dažāda veida tehnikas paņēmienu. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 3. izdevums 3. klasei).
- Eņide Nr.17, Eņide Nr. 18, Eņide Nr. 28, Eņide Nr. 40 (Vijolnieka albūms. - 3. izdevums „Eņides jaunākām, vidējām un vecākām BMS klasēm,” – pielikums 1., 2., 3., izdevumam „Jaunais vijolnieks”, M. : Padomju komponists, 1989.).
- Eņide Nr. 3, Eņide Nr. 28, Eņide Nr. 29, Eņide Nr. 30 (Pedagoģiskais repertuārs BMS 3. – 5. klasei: Eņīžu izlase vijolei/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava, 1990.

Mākslinieciskais repertuārs

1. G. Muffats „Burē”
2. N. Baklanova „Mazurka”
3. Z. Bagirovs „Romance”
4. I. Stravinskis „Allegro”
5. O. Rīdings – Koncerts si min. I d. vai II, III d.
6. J. Haidns „Andante” Sol
7. N. Baklanova „Romance”
8. P. Plakidis „Tautasdziesma un stabules melodija”
9. O. Rīdings- Koncerts Sol Maž I. d.

**Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes eņides un skaņdarbi*

3. KLASE

Mērķis: Skanējuma kvalitātes un vijoļspēles tehnikas pilnveide, muzikalitātes attīstīšana.

Uzdevumi:

1. pozīciju maiņu nostiprināšana;
2. trilleru spēles apguve;
3. akordu spēle I pozīcijā;
4. skaņdarba muzikālā tēla veidošana.

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
<p>Prasmes un iemaņas</p> <ul style="list-style-type: none"> • noskaņot instrumentu bez skolotāja palīdzības • pozīciju maiņa – pozicionālās spēles apgūšana II un III pozīcijā un vieglākie pozīciju maiņu veidi: <ul style="list-style-type: none"> a) izmantojot tukšo stīgu b) ar viena pirksta slīdēšanu c) no zemākā uz augstāko pirkstu • vibrato iemaņu veidošanu; • trilleru spēle; • akordi I pozīcijā; • štrihi – detašē, martlē, legato, sotijē; • augstāku pozīciju apgūšanu; • prasme lasīt no lapas vidējas grūtības pakāpes skaņdarbus. <p>Priekšmeta saturs</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 – 8 mažora un melodiskā minora gammas 1 – 2 oktāvās I, II un III pozīcijā, legato pa 2, 4, 8 skaņām. Arpēdžijas - tonikas trijskaņi, sestakordi un kvartsekstakordi no tonikas – legato pa 3, 6 un 9 skaņām. <p><u>Ieteicamās gammas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 oktāvā II pozīcijā no 1. pirksta: Do, Fa, Si bemol; • 1 oktāvā III pozīcijā no 1. pirksta: Re, Sol, Do; • 2 oktāvās ar pozīciju maiņām: Sol, sol; <p>Ieteicams arī Do, do, Re, re, La, la.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 – 8 etīdes dažāda veida tehnikai: detašē, legato, martlē, dubultnošu tehnikai; • dažādi roku atbrīvošanas vingrinājumi; • vingrinājumi pozīciju apgūšanai; • 6 – 8 miniatūras; • 1 izvērsta formas skaņdarbs. 	<p>Zināšanas</p> <ul style="list-style-type: none"> • mūzikas terminu minimums līdz 3. klasei. <p>Priekšstati</p> <ul style="list-style-type: none"> • vieglāko akordu spēles apguve; • priekšstats par priekšskaņu spēli; • iepazīšanās ar izvērsta formas skaņdarbiem – koncerts, sonatīne, variācijas; • priekšstats par romantisko mūziku, atšķirības no klasicisma mūzikas; • G. F. Hendelis, J. Haidns, L. van Bēthovens, P. Čaikovskis – laikmets un stils, komponistu daiļrade. <p>Audzēkņu individuālajos plānos jāparedz dažādu tautību komponistu, laikmetu, stilu un žanru skaņdarbi. Audzēkņiem jāsniedz zināšanas un priekšstati par izpildāmo skaņdarbu, komponistu, darba žanru, stilu atbilstoši audzēkņa uztveres spējām.</p>

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- Etīde Nr. 5, Etīde Nr. 18, Etīde Nr. 29, Etīde Nr. 41 (V. Stecenko Etīdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 4. izdevums 4. klasei).
- Etīde Nr. 19, Etīde Nr. 20, Etīde Nr. 21, Etīde Nr. 29, Etīde Nr. 30, Etīde Nr. 56 (Vijolnieka albūms. - 3. izdevums „Etīdes jaunākām, vidējām un vecākām BMS klasēm,” – pielikums 1., 2., 3., izdevumam „Jaunais vijolnieks”, M. : Padomju komponists, 1989.)
- Etīde Nr. 25, Etīde Nr. 70 (Pedagoģiskais repertuārs BMS 3. – 5. klasei: Etīžu izlase vijolei/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava, 1990.).

Mākslinieciskais repertuārs

1. G. F. Hendelis „Prelūdija”
2. G. Telemans „Burē”
3. A. Komarovskis „Krievu dziesma”

4. N. Levi „Tarantella”
5. F. Zeics Koncerts Nr.1
6. A. Komarovskis „Variācijas par ukraiņu tautasdziesmas tēmu”
7. I. Zemzaris „Tamburīns”
8. J. Lipšāns Variācijas par latviešu tautasdziesmas „Smieklis man” tēmu
9. E. Melngailis „Alla Fugetta”

* Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes etīdes un skaņdarbi

4. KLASE

Mērķis: Skanējuma kvalitātes un vijoles spēles tehnikas pilnveide, muzikalitātes attīstīšana.

Uzdevumi:

1. apgūt prasmi patstāvīgi izprast un apgūt tehniski sarežģītas vietas skaņdarbos un etīdēs;
2. vibrato iemaņu pilnveide;
3. pilnveidot dažādo skaņveides paņēmieni spēli.

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
<p>Prasmes un iemaņas</p> <ul style="list-style-type: none"> • štrihi – detaše, legato, martlē, sotijē, stakato pa 2, 4 skaņām; • turpināt darbu pie trilleru apguves un akordu spēles tehnikas pilnveides; • prast atrast piemērotu aplikatūru spēlējot I, II, III pozīcijās; • dubultnotis pirmo trīs pozīciju apjomā, izpildīt detašē; • IV un V pozīcijas apguve; • patstāvīgi lasīt no lapas. <p>Priekšmeta saturs</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 – 8 mažora un melodiskā minora gammas 3 oktāvās, legato pa 2, 4, 8 un 12 skaņām; • arpēdžijas – tonikas trijskanis, sekstakords, kvartsekstakords 3 oktāvās pa 3, 6 un 9 skaņām legāto, VII7, D7 pa 2 skaņām legāto. <p><u>Ieteicamās gammas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 oktāvās: Sol, sol, La, la, Si, si, Re, re, dubultnotis tercās, sekstas I – III pozīcijas apjomā detašē; • 2 oktāvās I – III pozīcijā: La, la, Si bemol, si, Re, re; • 2 oktāvās ar pozīciju maiņām: Sol, sol. <p>Ieteicams arī Do, do, Re, re, La, la.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 – 8 etīdes dažāda veida tehnikai: detašē, legato, martlē, dubultnošu tehnikai; • dažādi roku atbrīvošanas vingrinājumi; • vingrinājumi pozīciju apgūšanai; 	<p>Zināšanas</p> <ul style="list-style-type: none"> • instrumenta spēles tehnika kā skaņdarba mākslinieciskā tēla atklājējs; • izpratne par frāzējumu, cezūrām, līgām; ‘ • skaņdarba muzikālā tēla vbeidošana; • mūzikas terminu minimums līdz 4. klasei; • rondo formas uzbūve. <p>Priekšstati</p> <ul style="list-style-type: none"> • spikato štriha veidošana; • metroritma pielietojums un precīzs atskaņojums: <ul style="list-style-type: none"> a) metrs; b) ritms; c) pulsācija; d) rubato. • melismi (vienkāršie mordenti, priekšskaņi, trilleri, grupetto) <p>Audzēkņu individuālajos plānos jāparedz dažādu tautību komponistu, laikmetu, stilu un žanru skaņdarbi. Audzēkņiem jāsniedz zināšanas un priekšstati par izpildāmo skaņdarbu, komponistu, darba žanru, stilu atbilstoši audzēkņa uztveres spējām.</p> <p>Priekšstati par:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) krievu komponistiem – S. Prokofjevs, D. Kabaļevskis; b) latviešu komponistiem - klasiķiem; c) J. S. Bahs – skaņdarbi vijolei un vijole

<ul style="list-style-type: none"> • 4 - 6 miniatūras; • 1 - 2 izvērsta formas skaņdarbi. 	baroka laikmetā.
---	------------------

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- Etīde nr. 1 (J. Donts 24 sagatavošanās vingrinājumi P. Kreicera un P. Rode etīdēm. – Maskava: Valsts mūzikas izdevniecība, 1954).
- Etīde nr. 3, Etīde nr. 12, Etīde nr. 45, Etīde nr. 47 (V. Stecenko Etīdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 5. izdevums 5. klasei)
- Etīde nr. 22, Etīde nr. 23, Etīde nr. 48, Etīde nr. 71 (Pedagoģiskais repertuārs BMS 3. – 5. klasei: Etīžu izlase vijolei/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava, 1990.).

Mākslinieciskais repertuārs

1. A. Vivaldi Koncerts Sol
2. P. Plakidis Variācijas par tautasdziesmas tēmu „Spēlē, spēlmani”
3. S. Prokofjevs „Tarantella”
4. P. Čaikovskis „Valsis”
5. L. Bokerini „Menuets”
6. L. Obērs „Tamburīns”
7. K. Boms „Nepārtrauktā kustība”
8. L. Reinholde „Šūpļa dziesma”
9. A. Tučs „Šūpļa dziesma”

* Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes etīdes un skaņdarbi

5. KLASE

Mērķis: Skanējuma kvalitātes un vijoles spēles tehnikas pilnveide, radīt apstākļus audzēkņa patstāvībai repertuāra apguvē.

Uzdevumi:

1. gamma dubultnotīs apguve - tercās, sekstās, oktāvas;
2. IV, V, VI VII pozīcijas apguve;
3. vibrato iemaņu pilnveide, sasaistot to ar skaņdarba satura atklāsmi;
4. pilnveidot uzstāšanās kultūru.

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
<p>Prasmes un iemaņas</p> <ul style="list-style-type: none"> • jau iepriekš apgūtos štrihus, tos pilnveidot ar dažādu vingrinājumu palīdzību; • gammas legato līdz 24 skaņām, <i>staccato</i> līdz 8 skaņām, sotijē; • gamma dubultnotīs – tercās, sekstās un oktāvās detašē; • spēlēt nelielas pasāžas; 	<p>Zināšanas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mūzikas izteiksmes līdzekļu pielietojums skaņdarba mākslinieciskā satura atklāsmē: <ol style="list-style-type: none"> a) frāzēšana b) temps c) tēlainība d) štrihi

<ul style="list-style-type: none"> • spēlēt IV, V, VI, VII pozīcijā; • transponēt neliela apjoma skaņdarbus. <p>Priekšmeta saturs</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 mažora un melodiskā minora gammas 3 oktāvās detašē ar visu lociņu, legato pa 4, 12 un 24 skaņām, izmantojot iepriekšminētos štrihus, • arpēdžijas – legato pa 3 un 9 skaņām tonikas trijskaņi, VII₇ un D₇ no tonikas pa 4 un 12 skaņām; • dubultnotis – tercās, sekstās, oktāvās I – III pozīciju apjomā, mažora gammai ne mazāk kā pirmo trīs pozīciju apjomā detašē ar visu lociņu. <p><u>Ieteicamās gammas</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 oktāvās: Si bemol, Do, Mi bemol, Mi, mi; • Gammmas dubultnotīs pirmo trīs pozīciju apjomā (tercas, sekstas, oktāvas) Do, Si bemol; • 2 oktāvās: I, IV, V pozīciju apjomā: Mi bemol, mi bemol, Mi, mi, Fa, fa; • dubultnotis (tercas, sekstas,oktāvas) Sol. • 6 – 8 etīdes dažāda veida tehnikas pilnveidei: <i>detašē, legato, martlē, sotijē, staccato</i>, dubultnošu spēles, melismu spēles tehnikai; • dažādi tehnisko paņēmieni vingrinājumi; • vingrinājumi pozīciju apgūšanai un nostiprināšanai; • 4 - 6 dažādu laikmetu, komponistu, žanru un stilu miniatūras; • 1 - 2 izvērsta formas skaņdarbi. 	<ul style="list-style-type: none"> e) saturs f) dinamika g) tembrs <ul style="list-style-type: none"> • mūzikas terminu minimums līdz 5. klasei; • akordu spēles tehnikas izmantojums; • kvalitatīva mājas darba apguve: <ul style="list-style-type: none"> a) darbs pie instrumenta spēles tehniskas pilnveides; b) skaņdarba mākslinieciskā atskaņojuma apguve (nošu teksta apguve, aplikatūra, kustību brīvība, intonācijas tīrība) c) “aktīvais” mācīšanās veids no galvas (ne mehāniskais); • 20. gs. komponistu mūzika (R. Gliērs, H. Pavasars u. c., atkarībā no izvēlētās programmas) • vijole orķestrī – vijoles saistība ar orķestri dažādos laikmetos <p>Audzēkņu individuālajos plānos jāparedz dažādu tautību komponistu, laikmetu, stilu un žanru skaņdarbi. Audzēkņiem jāsniedz zināšanas un priekšstati par izpildāmo skaņdarbu, komponistu, darba žanru, stilu atbilstoši audzēkņa uztveres spējām.</p>
--	---

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- Etīde Nr. 26, Etīde Nr. 44, Etīde Nr. 59 (V. Stecenko Etīdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 6. izdevums 6. klasei).
- Etīde Nr. 45 (Vieglo etīžu izlase vijolei: Pedagoģiskais repertuārs. – M.: 1986).
- Etīde 2, Etīde Nr. 34 (J. Dons 24 sagatavošanās vingrinājumi P. Kreicera un P. Rode etīdēm. – Maskava: Valsts mūzikas izdevniecība, 1954).
- Etīde Nr. 13. Etīde Nr. 22 (Etīžu izlase vijolei: III izdevums vecāko klašu BMS/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava: Mūzika, 1977.).

Mākslinieciskais repertuārs

1. Ž. B. Akkolai Koncerts Nr.1
2. K. Boms „Tremolo”
3. L. van Bēthovens „Rondo”
4. N. Rubinšteins „Ratiņš”
5. Š. Danklā „Ievads, tēma un variācija”
6. L. Garūta „Teika”
7. Ž. F. Mazas Variācijas par Bellīni tēmu

8. J. Porietis „Poēma”
9. A. Žilinskis „Klasiskais menuets”
10. F. Zeics Koncerts Nr.3

* Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes etīdes un skaņdarbi

6. KLASE

Mērķis: pilnveidot audzēkņa muzikalitāti vijoles spēlē, patstāvību repertuāra apguvē.

Uzdevumi:

1. iepriekš apgūto skaņveides paņēmieni pilnveide;
2. frāzējuma, skaņdarba formas, komponista un stila izpratnes pilnveide;
3. pastāvīgas mācīšanās procesa apguve;
4. skaņdarba tehniskā un emocionālā atskaņojuma vienotības izpratnes nostiprināšana.

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
<p>Prasmes un iemaņas</p> <ul style="list-style-type: none"> • dubultnošu gammas tercās, sekstās, oktāvās; • dažādus akordu tehnikas paņēmienus; • vibrato daudzveidība un amplitūdas izmaiņas; • jātūrpina pilnveidot pasāžu tehniku • jātūrpina darbs pie skaņas kvalitātes, vibrato, akordu un dubultnošu spēles tehnikas pilnveides. <p>Priekšmeta saturs</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 mažora un melodiskā minora gammas līdz 24 <i>legato</i>; • arpēdžijas ar apvērsumiem <i>legato</i> līdz 9 skaņām <i>legato</i>, VII⁷, D⁷ līdz 12 skaņām <i>legato</i>; • gammas dubultnotīs – tercās, sekstās, oktāvās detašē ar visu lociņu. <p><u>Ieteicamās gammas:</u> La bemol, si bemol, Fa, fa. Dubultnotis pirmo piecu pozīciju apjomā (tercas, sekstas, oktāvas): Fa, fa, Re, re. 3 oktāvās: Sol, sol, La, la, Si bemol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 – 8 etīdes dažāda veida skārums pilnveidei: <i>detašē, legato, martlē, sotijē, staccato</i>, dubultnošu, melismu atskaņojumam; • dažādi tehnisko paņēmieni vingrinājumi: pasāžas, dažādu štrihu kombinācijas; • vingrinājumi pozīciju apgūšanai un nostiprināšanai; 	<p>Zināšanas</p> <ul style="list-style-type: none"> • mūzikas terminu minimums līdz 6. klasei; • augšējo pozīciju maiņas – IV, V, VI, VII. • kā analizēt tehniski grūtas vietas, kādus vingrinājumus un paņēmienus pielietot; • apgūto zināšanu pielietojums skaņdarba iestudēšanā, kā galveno izvirzot mūzikas izteiksmes līdzekļus: <ol style="list-style-type: none"> a) frāzēšana; b) temps; c) tēlainība; d) štrihi; e) saturs; f) dinamiska un tembrs. <p>Priekšstati</p> <ul style="list-style-type: none"> • iepazīšanās ar hromatisko gammu; • iepazīšanās ar latviešu komponistu skaņdarbiem vijolei; <p>Audzēkņu individuālajos plānos jāparedz dažādu tautību komponistu, laikmetu, stilu un žanru skaņdarbi. Audzēkņiem jāsniedz zināšanas un priekšstati par izpildāmo skaņdarbu, komponistu, darba žanru, stilu atbilstoši audzēkņa uztveres spējām.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • 4 – 6 dažādu laikmeta komponistu, žanru un stilu miniatūras. • 1 - 2 izvērsta formas skaņdarbi. 	
--	--

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- Etīde Nr. 24, Etīde Nr. 18, Etīde Nr. 21, Etīde Nr. 48 (V. Stecenko Etīdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 7. izdevums 7. klasei).
- Etīde Nr. 63, Etīde Nr. 25 (Vijolnieka albūms. - 3. izdevums „Etīdes jaunākām, vidējām un vecākām BMS klasēm,” – pielikums 1., 2., 3., izdevumam „Jaunais vijolnieks”, M. : Padomju komponists, 1989.).
- J. Dons Etīdes op. 38, Nr. 22, Nr. 6, Nr. 19, Nr. 21 (Etīžu izlase vijolei: III izdevums vecāko klašu BMS/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava: Mūzika, 1977.).
- Ž. F. Mozas 1. burtnīca Etīde Nr. 11, Nr. 13. (Etīžu izlase vijolei: III izdevums vecāko klašu BMS/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava: Mūzika, 1977.).

Mākslinieciskais repertuārs

1. R. Gliērs „Prelūdija”
2. V. A. Mocarts „Zvaniņi” no operas “Burvju flauta”
3. Š. Danklā Variācijas par Bellīni tēmu
4. J. Gosseks „Gavote”
5. J. S. Bahs – Koncerts la minorā, I.d.
6. D. Šostakovičs „Pavasara valsis”
7. H. Pavasars „Melodija” , „Idille”
8. A. Tučs „Melodija”

* Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes etīdes un skaņdarbi

7. KLASE

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
<p>Prasmes un iemaņas</p> <ul style="list-style-type: none"> • akordu spēles tehnikas pilnveide; • augšējo pozīciju maiņas – IV, V, VI, VII; • vibrato amplitūdas izmaiņu pilnveide • pilnveidot pasāžu spēles tehniku, kāpinot tempu. <p>Priekšmeta saturs 5 mažora un melodiskā minora gammas līdz 24 skaņām <i>legato</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • arpedžijas ar apvērsumiem <i>legato</i> līdz 12 skaņām; • 2 gammas dubultnotīs – tercās, sekstās, oktāvās pa 2; • VII₇ un D₇ līdz 12 skaņām <i>legato</i>. <p><u>Ieteicamās gammas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mi bemol, Fa diez, fa diez, atkārtot Si bemol, si, Si, Do, do, Re, re. 	<p>Zināšanas</p> <ul style="list-style-type: none"> • kā analizēt tehniski sarežģītas vietas, kādus apguves paņēmienus izvirzīt sev kā galvenos; • akordu spēles tehnikas paņēmieni; <p>Priekšstati</p> <ul style="list-style-type: none"> • iepazīšanās ar kvartu dubultflažioletiem • priekšstats par citiem stīgu instrumentiem un to skanējumu. <p>Audzēkņu individuālajos plānos jāparedz dažādu tautību komponistu, laikmetu, stilu un žanru skaņdarbi. Audzēkņiem</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Dubultnotis pirmo piecu pozīciju apjomā (tercas, sekstas, oktāvas): atkārtot Fa, fa, Re, re vai 2 oktāvās: Sol, sol, La, la, Do, do, Si bemol, si. • 5 - 6 etīdes dažāda veida spēles tehnikas pilnveidei; • dažādi tehnisko paņēmieni vingrinājumi: pasāžas, dažādu štrihu apvienošana; • vingrinājumi pozīciju apgūšanai un nostiprināšanai, vingrinājumi dažāda veida spēles tehnikai: <i>detašē, legato, martlē, sotijē, staccato</i>, dubultnošu tehnikai; • 3 - 4 dažādu laikmeta komponistu, žanru un stilu miniatūras; • 1 - 2 izvērstas formas skaņdarbi. 	<p>jāsniedz zināšanas un priekšstati par izpildāmo skaņdarbu, komponistu, darba žanru, stilu atbilstoši audzēkņa uztveres spējām</p>
---	--

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- N. Baklanova – Oktāvu etīde La maž.;
- Etīde Nr. 1 (V. Stecenko Etīdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 6. izdevums);
- A. Komarovskis Etīde balāde;
- P. Rode Etīde Nr. 4, no cikla „12 etīdes”
- A. Vjetans Etīde Nr. 10, no cikla „32 etīdes” (Etīžu izlase vijolei: III izdevums vecāko klašu BMS/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava: Mūzika, 1977);
- J. Donts Etīde Nr. 15 (J. Donts 24 sagatavošanās vingrinājumi P. Kreicera un P. Rode etīdēm. – Maskava: Valsts mūzikas izdevniecība, 1954).

Mākslinieciskais repertuārs

1. K. Mostross „Austrumu deja”
2. Š. Berio Variācijas re minorā
3. K.V. Gluks „Melodija”
4. S. Prokofjevs „Gavote”
5. D. Šostakovičs „Romance”
6. Dž. B. Vioti Koncerts Nr. 22, I d.
7. Ā. Skulte „Ārija”
8. J. Vītols „Melodija”
9. A. Barisons „Šūplā dziesma”

* Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes etīdes un skaņdarb

8. (*9.) KLASE

Prasmes un iemaņas	Zināšanas un priekšstati
<p>Prasmes un iemaņas</p> <ul style="list-style-type: none"> • hromatiskā gamma ar divām aplikatūrām – slīdošu un pirkstu nomaiņu aplikatūras; • akordu spēles tehnikas pilnveide; • augšējo pozīciju maiņas – IV, V, VI, VII; 	<p>Zināšanas</p> <ul style="list-style-type: none"> • pielietot iegūtās zināšanas par mūzikas izteiksmes līdzekļu izmantojumu skaņdarbā.

<ul style="list-style-type: none"> • pilnveidot pasāžu spēles tehniku, kāpinot tempu. <p>Priekšmeta saturs 5 mažora un melodiskā minora gammas līdz 24 skaņām <i>legato</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • arpedžijas ar apvērsumiem <i>legato</i> līdz 12 skaņām; • 2 gammas dubultnotīs – tercās, sekstās, oktāvās pa 2 un 4 skaņām; • VII₇ un D₇ līdz 12 skaņām <i>legato</i>. <p><u>Ieteicamās gammas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mi bemol, Fa diez, fa diez, atkārtot Si bemol, si, Si, Do, do, Re, re. • Dubultnotis pirmo piecu pozīciju apjomā (tercas, sekstas, oktāvas): atkārtot Fa, fa, Re, re vai 2 oktāvās: Sol, sol, La, la, Do, do, Si bemol, si. • 5 - 6 etīdes dažāda veida spēles tehnikas pilnveidei; • dažādi tehnisko paņēmieni vingrinājumi: pasāžas, dažādu štrihu apvienošana; • vingrinājumi pozīciju apgūšanai un nostiprināšanai, vingrinājumi dažāda veida spēles tehnikai: <i>detašē, legato, martlē, sotijē, staccato</i>, dubultnošu, melismu un hromatisma tehnikai • 3 - 4 dažādu laikmeta komponistu, žanru un stilu miniatūras; • 1 - 2 izvērstas formas skaņdarbi. 	<ul style="list-style-type: none"> • viss mūzikas terminu minimums. <p>Priekšstati</p> <ul style="list-style-type: none"> • priekšstats par skaņdarbiem solo vijolei - J. S. Baha sonātes un svītas solo vijolei, Paganīni kaprīzes • priekšstats par citiem stīgu instrumentiem un to skanējumu. <p>Audzēkņu individuālajos plānos jāparedz dažādu tautību komponistu, laikmetu, stilu un žanru skaņdarbi. Audzēkņiem jāsniedz zināšanas un priekšstati par izpildāmo skaņdarbu, komponistu, darba žanru, stilu atbilstoši audzēkņa uztveres spējām</p>
--	--

Ieteicamais instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs*

Instruktīvais repertuārs

- N. Baklanova – Oktāvu etīde La maž.;
- Etīde Nr. 1 (V. Stecenko Etīdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976. 6. izdevums);
- A. Komarovskis Etīde balāde;
- P. Rode Etīde Nr. 4, no cikla „12 etīdes”
- A. Vjetans Etīde Nr. 10, no cikla „32 etīdes” (Etīžu izlase vijolei: III izdevums vecāko klašu BMS/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava: Mūzika, 1977);
- J. Donts Etīde Nr. 15 (J. Donts 24 sagatavošanās vingrinājumi P. Kreicera un P. Rode etīdēm. – Maskava: Valsts mūzikas izdevniecība, 1954).

Mākslinieciskais repertuārs

1. Š. Berio- Koncerts Nr.7 I d.
2. B. Dvarionas „Romance”
3. J. Mediņš „Melodija”
4. R. Kreicers Koncerts Nr. 13, I d.
5. Dž. B. Vioti Koncerts Nr. 23, I d.
6. J. Vītols „Melodija”
7. A. Barisons „Šūpļa dziesma”
8. J. Šūberts „Bikte”

* Vai līdzvērtīgas sarežģītības pakāpes etīdes un skaņdarbi

MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANAS PAMATPRINCIPI UN KĀRTĪBA

Mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi:

1. Pozitīvo sasniegumu summēšana;
2. Pārbaudes obligātums: audzēkņi saņem vērtējumu par izglītības programmas obligātā satura apguvi;
3. Audzēkņa zināšanām, prasmēm un attieksmēm noteikto kritēriju atklātība un skaidrība – prasību kopums iegūtās izglītības kvalitātes vērtēšanai atbilstoši izvirzītajiem izglītības programmas, kā arī mācību priekšmeta programmas mērķiem un uzdevumiem
4. Vērtēšanas formu un veidu dažādība;
5. Pārbaudes pieejamība: pārbaudes darbā ir jādod iespēju audzēkņim apliecināt zināšanas, prasmes, iemaņas un attieksmes visiem līmeņiem atbilstošajos uzdevumos un situācijās, mācību starprezultātu un galarezultātu pārbaudēs iekļaujamajam mācību satura apjomam jāatbilst mācību priekšmeta programmā noteiktajam saturam.
6. Audzēkņa mācību sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni;
7. Mācību priekšmeta vai tās daļas apguve tiek vērtēta ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:
 - Augsts apguves līmenis: izcili – 10; teicami – 9;
 - Optimāls apguves līmenis: ļoti labi – 8; labi – 7; gandrīz labi – 6;
 - Pietiekams apguves līmenis: viduvēji - 5; gandrīz viduvēji – 4;
 - Nepietiekams apguves līmenis: vāji – 3; ļoti vāji – 2; ļoti, ļoti vāji – 1.

Balles	Koeficients	Līmenis
10 9	1 – 0.86	Augsts A
8 7 6		Optimāls O
5 4	0.85 – 0.59	Pietiekams P
3 2 1		Nepietiekams N
	0.34 un zemāk	

8. Vērtējums 10 ballu skalā rada iespēju analizēt audzēkņa mācību sasniegumu kvalitāti, vērtējot:
 - Mācību satura apguves apjomu, kvalitāti un līmeni (zināt, prast, pārzināt, lietot);

- Papildus informācijas ieguvī, iniciatīvu un patstāvību mācībās;
 - Attieksmi pret mācīšanos, sevi apkārtējo pasauli;
 - Kārtību, uzcītību, mērķtiecību, uzvedību, paškontroli, ieinteresētību un darba stilu;
 - Sadarbības un saziņas prasmes;
 - Mācību sasniegumu dinamiku.
9. Mācību priekšmeta apguves zināšanu un prasmju pietiekams novērtējums ir 4 balles, 3 un zemākas balles ir zināšanu un prasmju sasniegumu nepietiekams novērtējums.
 10. Audzēkņu zināšanu un prasmju sasniegumus novērtē un veic ierakstus sekmju žurnālā un audzēkņu liecībā; izglītības programmas noslēgumā – sekmju kopsavilkumu žurnālā un audzēkņu apliecības sekmju izrakstā.
 11. Mācību priekšmetā izsludinātos eksāmenos, eksāmena rezultātus vērtē ar rīkojumu apstiprināta komisija, kura eksāmena rezultātus atspoguļo protokolā.
 12. Mācību priekšmeta pedagogs, saskaņā ar eksāmena protokolu, eksāmena atzīmi ieraksta sekmju žurnālā un, ņemot vērā gada un eksāmena atzīmi, nosaka galīgo atzīmi. Galīgās atzīmes atspoguļošanai noteicošā ir eksāmena atzīme.
 13. Mācību priekšmeta zināšanu un prasmju apguves vērtēšanā pielieto selektīvo, diagnosticējošo un noslēguma formas. Zināšanu un prasmju vērtēšanas formas un metodes apspriež un pieņem pedagogiskā padome, apstiprina skolas direktors.
 14. Audzēkņi, kurš slimības vai citu attaisnojošu iemeslu dēļ nevar piedalīties eksāmenos, nākamajā klasē pārceļ saskaņā ar Iekšējo normatīvo aktu par vērtēšanas kārtības nosacījumiem (Mācību priekšmetos, kuros nav izsludināts eksāmens, audzēkņu zināšanu un prasmju sasniegumu novērtē pedagogs, ņemot vērā, ka: semestra vērtējums ir vidējā atzīme, kas atspoguļo semestra laikā iegūtās atzīmes, ieskaitot mācību koncertus un tehnisko prasmju pārbaudes un citas zināšanu un prasmju vērtējuma formas; gada vērtējums ir vidējā atzīme, kas atspoguļo divos semestros iegūtās vidējās atzīmes.)
 15. Audzēkņi, kurš slimības dēļ nav apguvis mācību priekšmeta programmas prasības, var atstāt iepriekšējā klasē uz atkārtotu mācību gadu, rakstiski informējot par to audzēkņa vecākus.

PRASMJU PĀRBAUDES VĒRTĒŠANAS KOMPONENTI UN VĒRTĒŠANAS SKALA:

Vērtēšanā pielieto 10 ballu vērtēšanas skalu:

Apguves līmenis	10 ballu sistēma	Satura apguve procentos	Skaidrojums
Augsts apguves līmenis (apgūts)	10 (izcili)	95-100%	Augsts zināšanu un prasmju līmenis, kas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības. Radoša pieeja. Izvērtēšana – prasme veidot spriedumus, prasme izvērtēt pēc izstrādātiem kritērijiem.
	9 (teicami)	86-94%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības un iegūta prasme patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sintēze – prasme savienot priekšstatus vai informāciju, veidojot jaunus, oriģinālus spriedumus vai secinājumus. Prasme risināt problēmas, izmantojot vairākus informācijas avotus.
Optimāls apguves līmenis (apgūts)	8 (ļoti labi)	77-85%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sasniegti darbam izvirzītie uzdevumi. Analīze – prasme sadalīt informāciju daļās, lai parādītu izpratni, sakarības.
	7 (labi)	68-76%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču konstatējami atsevišķi trūkumi to patstāvīgā realizēšanā un pielietošanā. Izmantošana – prasme izmantot apgūtās zināšanas jaunā situācijā.
	6 (gandrīz labi)	59-67%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču patstāvīgais zināšanu un prasmju līmenis atsevišķās jomās ir nepietiekošs un nepārliciecināms.
Pietiekams apguves līmenis (daļēji apgūts)	5 (viduvēji)	47-58%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu līmenis vairākās jomās ir nepietiekošs un nestabils, kā arī trūkst iemaņu tās patstāvīgi pielietot. Izpratne – prasme demonstrēt, kā iegūtā informācija saprasta
	4 (gandrīz viduvēji)	35-46%	Gandrīz apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu un prasmju līmenis daudzās jomās ir nepietiekošs. Zināšanas – prasme atcerēties vai atpazīt informāciju.
Nepietiekams apguves līmenis (nav apgūts, vēl jāmacās)	3 (vāji)	23-34%	Mācību priekšmeta programmas zināšanas apgūtas virspusēji, vājš prasmju līmenis.
	2 (ļoti vāji)	11-22%	Apgūtas atsevišķas mācību priekšmeta programmas zināšanas, taču nav prasmju tās pielietot.
	1 (ļoti, ļoti vāji)	0 -10%	Absolūts mācību priekšmeta programmas zināšanu un prasmju trūkums, nav veikti visi pedagoga definētie uzdevumi.

Mācību sasniegumu pārbaudes vērtēšanas kritēriji mācību priekšmetiem:
individuālās nodarbības (vijoles spēle)
audzēkņu mācību koncertos/eksāmenos

	Vērtējums punktos	Vērtējuma skaidrojums
1. Izpildījuma tehniskā precizitāte (tempa noturība un atbilstība, intonatīvā tīrība, ritma precizitāte, skaņveides paņēmieni (štrihu) precīzs pielietojums, skaņas kvalitāte, u.c.)	9-10	Visi tehniskā arsenāla komponenti tiek pielietoti skaidri, precīzi un pārliecinoši, augstā profesionālā līmenī.
	6-8	Izpildījuma tehnikas līmenis kopumā labs, tomēr dažu komponentu kvalitāte nepietiekama.
	4-5	Izpildījuma tehnikas līmenis viduvējs; vairāku komponentu pielietojumā trūkst precizitātes un prasmes.
	1-3	Zems izpildījuma tehnikas līmenis; lielākā daļa komponentu pielietoti nepareizi.
2. Skaņdarba muzikālā tēla, satura un formas atklāsmē.	9-10	Spilgts un pārliecinošs skaņdarba satura, tēlainības un formas traktējums.
	6-8	Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi skaņdarba satura atklāsmē pielietoti skaidri un saprotami, tomēr izpildījumā vietām pietrūkst spilgtuma un radošas pieejas.
	4-5	Nepārdomāts un neskaidrs skaņdarba satura un formas traktējums; nelielas radošā potenciāla izpausmes.
	1-3	Interpretācija neatbilst skaņdarba saturam; zems radošais potenciāls.
3. Nošu teksta precizitāte, skaņdarba atskaņojuma atbilstība mūzikas stilam.	9-10	Precīza nošu teksta un izpildījuma norādījumu interpretācija; pārliecinošs skaņdarba stila traktējums.
	6-8	Izpildījumā konstatētas dažas nošu teksta un izpildījuma norādījumu neprecizitātes; trūkst konsekventas skaņdarba stila izpratnes.
	4-5	Izpildījumā konstatētas vairākas nošu teksta un izpildījuma norādījumu neprecizitātes; nepārliecinošs skaņdarba stila traktējums.
	1-3	Izpildījumā daudz nošu teksta kļūdu, lielākā daļa skaņdarba izpildījuma norādījumu netiek ievēroti.
4. Atskaņojuma mākslinieciskais sniegums, mākslinieciskās izteiksmes brīvība, uzstāšanās kultūra	9-10	Augsta skatuves kultūra; spilgts un pārliecinošs mākslinieciskais sniegums.
	6-8	Skatuves kultūra atbilst uzstādītajām prasībām; mākslinieciskajā sniegumā vietām pietrūkst izteiksmes brīvības un pārliecības.
	4-5	Skatuves kultūra tikai atsevišķos komponentos atbilst uzstādītajām prasībām; viduvējs mākslinieciskais sniegums.
	1-3	Skatuves kultūras neatbilst izglītības programmas prasībām; zems mākslinieciskā snieguma līmenis.

TEHNISKĀS IESKAITES VĒRTĒŠANAS KOMPONENTI UN VĒRTĒŠANAS SKALA

Prasības pārbaudījumā –gammās/etīde

Vērtēšanas kritēriji	Vērtējums punktos	Vērtējuma atšifrējums
1. Atskaņojuma tehniskais līmenis- temps, rokas stāvoklis, skaņas artikulācija – izlīdzināts skanējums.	3	Ļoti lēns temps, tehnikas komponenti pielietoti nepareizi un /vai neprecīzi.
	4-5	Lēns temps, dažu tehnisko komponentu izpildījums neprecīzs.
	6	Diezgan lēns temps, daži tehniskie komponenti tverti neprecīzi (mēles – pirkstu koordinācija), pietrūkst pārliecības un izlīdzināta skanējuma.
	7-8	Atbilstošs temps, visu tehnisko pamatformu pārzināšana labā līmenī, laba toņa kultūra.
	9 - 10	Viss atskaņojuma tehniskie komponenti tiek pielietoti vispusīgi un sabalansēti, to skaidrs, precīzs un pārliecinošs pielietojums
	9 - 10	Ļoti labas aplikatūras zināšanas, Atskaņojums tehniskais līmenis augsts – bez aplikatūras kļūdām.
2. Atskaņojuma mākslinieciskais sniegums – dinamika, skaņas kvalitāte (etīdē - frāzējums, kulminācija)	3	Tehniskais līmenis ir vājš . Mākslinieciskais sniegums neatbilst saturam.
	4-5	Daudz teksta kļūdas un neprecizitātes. Kopējais mākslinieciskais sniegums ir nestabils.
	6	Atskaņojumā ir dažas neprecizitātes. Kopumā mākslinieciskais sniegums ir pietiekams, vietām formāls.
	7-8	Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi pielietoti skaidri un precīzi. Priekšnesums ir stabils un pārliecinošs.
	9 - 10	Spilgts un muzikāls priekšnesums, pilnībā atklāj māksliniecisko saturu

Prasības pārbaudījumā –Nošu lasīšana no lapas

(nepazīstama skaņdarba spēlēšana no lapas, atbilstoši programmas prasībām)

Vērtēšanas kritēriji	Vērtējums punktos	Vērtējuma atšifrējums
1. Komponista norāžu ievērošana	3	Atskaņojums neatbilst komponista norādēm. Tehniskais līmenis vājš.
	4-5	Atskaņojums daļēji atbilst komponista norādēm.
	6	Atskaņojums visumā atbilst komponista norādēm. Tehniskais līmenis ir pietiekams.
	7-8	Atskaņojums atbilst komponista iecerei.
	9 - 10	Atskaņojuma tehniskais līmenis ir augsts, komponista norādes tiek ievērotas pilnībā.
2. Nošu teksta	3	Daudz nošu teksta kļūdu, netiek ievērotas alterācijas

precizitāte		zīmes
	4-5	Ir nošu teksta kļūdas un neprecizitātes.
	6	Ir dažas nošu teksta kļūdas un neprecizitātes. Tehniskais līmenis ir pietiekams.
	7-8	Tiek ievērotas komponista norādes. Tehniskais sniegums ir stabils un pārlicinošs.
	9 - 10	Tehniskie komponenti tiek pielietoti pārlicinoši, ļaujot pilnībā brīvi pievērsties skaņdarba satura atklāsmei.
3.Mākslinieciskais izpildījums	3	Mākslinieciskais sniegums neatbilst saturam.
	4-5	Sniegumā sniegums ir nestabils – aizķeršanās.
	6	Visur pielietoti mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi.
	7-8	Sniegumā tiek pielietoti mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi.
	9 - 10	Sniegums ir muzikāls un pārlicinošs.

Mūzikas terminoloģijas/kolokvija vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritēriji	Vērtējums (formatīvais)	Vērtējuma atšifrējums
Mūzikas terminoloģija/ kolokvija (tiek pārbaudītas audzēkņu zināšanas mūzikas terminoloģijas zināšanā, kā arī kolokvija mācību programmu noslēdzot)	Neieskaitīts	Audzēkņu zināšanas mūzikas terminoloģijā ir nepietiekamas, vājas. Audzēknis nezina lielāko daļu pedagoga nosaukto terminu nozīmi; pedagogam nosaucot skaidrojumu nevar nosaukt terminu. Vājas zināšanas kolokvijā.
	Ieskaitīts	Šo vērtējumu audzēknis saņem, ja var izskaidrot 2/3 pedagoga nosaukto terminu; pedagogam nosaucot skaidrojumu, var nosaukt terminu. Atbild vismaz 2/3 uz jautājumiem kolokvijā.

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un veidi

Audzēkņa mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto praktiski produktīvo **formu**:

- programmas atskaņošana;
- tehnisko prasmju pārbaude;
- mutvārdu pārbaude.

Audzēkņa mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto sasniegumu vērtēšanas **veidus**:

- eksāmens – summatīvā vērtēšana 10 ballu vērtējuma skalā;
- akadēmiskais mācību koncerts - summatīvā vērtēšana 10 ballu vērtējuma skalā;
- atklātais mācību koncerts – tiek pielietoti divi vērtējuma veidi – formatīvais un summatīvais vērtējums;
- tehnisko prasmju pārbaude – diferencēts vērtējums;
- konkurss - summatīvā vērtēšana 10 ballu vērtējuma skalā;
- mūzikas terminoloģija – formatīvais vērtējums – “ieskaitīts”, “neieskaitīts”;
- noklausīšanās - festivāliem, konkursiem – bezatzīmju vērtējums;
- noklausīšanās - beigšanas eksāmeņiem - summatīvā vērtēšana 10 ballu vērtējuma skalā;
- tematiskie festivāli, tematiskie koncerti – bezatzīmju vērtējums.

Lietoto terminu skaidrojums

Bezzatzīmju vērtējums – īss mutisks vai rakstisks vērtējums par audzēkņa mācību darbību, darba stilu, attieksmi pret mācībām un mācību sasniegumu attīstības dinamiku.

Starpizvērtējums – (formatīvā vērtēšana) – mācību sasniegumu izvērtējums mācību laikā, kad vēl iespējams mainīt procesa gaitu un rezultātus, lai pedagogs sadarbībā ar audzēkni veiktu nepieciešamo mācību procesa korekciju, lai motivētu audzēkni mācību sasniegumu uzlabošanai.

Apkopjošais vērtējums – (summatīvā vērtēšana) – norāda, cik labi apgūts mācību saturs un sasniegti mācību mērķi.

PĀRBAUDĪJUMU GRAFIKS

Klase		Mācību koncerts	Tehnisko prasmju pārbaude	Pārcelšanas eksāmens
Semestris				
SAGATAVOŠANAS KLAŠE	I semestris	-	-	-
	II semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	-	2 dažāda rakstura miniatūras
1. KLAŠE	I semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	-	-
	II semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora gamma 2 oktāvās detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 2,4 skaņām. Arpēdžijas detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 3,6 skaņām; 1-2 etīdes no galvas;	2 dažāda rakstura miniatūras vai 1 izvērstas formas skaņdarbs
2. KLAŠE	I semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora gamma 2 oktāvās detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 2 un 4,8 skaņām. Arpēdžijas detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 3, 6 skaņām; 1 – 2 etīdes no galvas; mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām; lasīšana no lapas.	-
	II semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora gamma 2 oktāvās detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 2 un 4,8 skaņām. Arpēdžijas detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 3, 6 skaņām; 1 – 2 etīdes no galvas; mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām; lasīšana no lapas.	2 dažāda rakstura miniatūras vai 1 izvērstas formas skaņdarbs
3. KLAŠE	I semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora gamma 2 oktāvās I – III pozīcijā detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 2, 4 un 8 skaņām; arpēdžijas – detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 3 un 6 skaņām; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas. Štrihi- martle, maskats, sotije.	-

	II semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma 2 oktāvās I – III pozīcijā detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 2, 4 un 8 skaņām; arpēdžijas – detašē ar visu lociņu, <i>legato</i> pa 3 un 6 skaņām; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas. Štrihi- martle, maskats, sotije.	2 dažāda rakstura miniatūras vai 1 izvērstas formas skaņdarbs
4. KLAŠE	I semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma līdz 12 skaņām <i>legato</i> ; arpēdžijas līdz 9 skaņām <i>legato</i> ; VII ₇ un D ₇ – detašē ar visu lociņu; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas. Štrihi- martle, maskats, sotije.	-
	II semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma līdz 12 skaņām <i>legato</i> ; arpēdžijas <i>legato</i> līdz 9 skaņām; VII ₇ un D ₇ – detašē ar visu lociņu; <i>legato</i> pa 4 skaņām; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas. Štrihi- martle, maskats, sotije.	2 dažāda rakstura miniatūras vai 1 izvērstas formas skaņdarbs
5. KLAŠE	I semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma līdz 12 skaņām <i>legato</i> ; arpēdžijas <i>legato</i> līdz 9 skaņām; VII ₇ un D ₇ līdz 12 skaņām <i>legato</i> ; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas. Štrihi- martle, maskats, sotije.	-
	II semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma līdz 12 skaņām <i>legato</i> ; arpēdžijas <i>legato</i> līdz 9 skaņām; VII ₇ un D ₇ līdz 12 skaņām <i>legato</i> ; dubultnotis ar visu lociņu; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas. Štrihi- martle, maskats, sotije.	1 izvērstas formas skaņdarbs un miniatūra vai 1 izvērstas formas skaņdarbs

6. KLAŠE	I semestris	2 dažāda rakstura miniatūras vai 1 izvērsta formas skaņdarbs	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma 3 oktāvās detašē ar visu lociņu, legato pa 4, 8, 12 un 24 skaņām; arpēdžijas - <i>legato</i> pa 3 un 9 skaņām, VII ₇ , D ₇ , pa 4 un 12 skaņām, dubultnotis detašē ar visu lociņu; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas.	-
	II semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma 3 oktāvās detašē ar visu lociņu, martlē, legato pa 4, 8, 12 un 24 skaņām; arpēdžijas - <i>legato</i> pa 3 un 9 skaņām, VII ₇ , D ₇ , dubultnotis detašē ar visu 4 un 12 skaņām ; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas.	1 izvērsta formas skaņdarbs un 1 viena miniatūra
7. KLAŠE	I semestris	2 dažāda rakstura miniatūras vai 1 izvērsta formas skaņdarbs	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma 3 oktāvās detašē ar visu lociņu, legato pa 4, 8, 12 un 24 skaņām; arpēdžijas - <i>legato</i> pa 3 un 9 skaņām, VII ₇ , D ₇ , pa 4 un 12 skaņām, dubultnotis detašē ar visu lociņu; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas.	-
	II semestris	2 dažāda rakstura miniatūras	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma 3 oktāvās detašē ar visu lociņu, martlē, legato pa 4, 8, 12 un 24 skaņām; arpēdžijas - <i>legato</i> pa 3 un 9 skaņām, VII ₇ , D ₇ , dubultnotis detašē ar visu 4 un 12 skaņām ; 1 – 2 etīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas.	1 izvērsta formas skaņdarbs un 1 viena miniatūra

8. (*9.) MĀCĪBU GADS	I semestris	Tehnisko prasmju pārbaude	1 mažora un 1 melodiskā minora gamma 3 oktāvās ar dubultnotīm, detašē ar visu lociņu, legato pa 4, 8, 12 un 24 skaņām; arpēdžijas - legato pa 3 un 9 skaņām, dubultnotis detašē un legato pa 2 skaņām, VII ₇ un D ₇ legato pa 4, 12 skaņām; 1 – 2 eīdes no galvas, mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas, štrihi.
		Mācību koncerts	2 dažāda rakstura miniatūras vai 1 izvērsta formas skaņdarbs
	II semestris	Noslēguma eksāmens: I daļa – tehnisko prasmju pārbaude	Viena mažora un viena melodiskā minora gamma 3 oktāvās detašē [<i>détaché</i>] ar visu lociņu, legāto [<i>legato</i>] skaņu grupās pa 4, 8, 12, 24 skaņām; arpēdžijas no tonikas – tonikas trijskaņi, sekstakordi, kvartsekstakordi legāto pa 3 un 9 skaņām, VII ₇ un D ₇ legāto pa 4 skaņām, 12 skaņām; dubultnotis – tercas, sekstas, oktāvas detašē, *9. klasei – detašē un legāto pa 2 skaņām; martle, maskato, sotije, stakato; divas eīdes dažādiem spēles tehnikas veidiem, viena no tām dubultnotīs; mūzikas terminoloģija atbilstoši mācību gada prasībām, lasīšana no lapas.
		Eksāmena programmas noklausīšanās	Paredzētas 3 noklausīšanās: <ul style="list-style-type: none"> • Martā – atskaņo lielo formu un pēc izvēles vienu skaņdarbu (izvērstas formas skaņdarbs no galvas, miniatūra var būt no notīm); • Aprīlī – atskaņo visu programmu no galvas (izvērstas formas skaņdarbs un 2 miniatūras); • Maijā sākumā – vēlreiz atskaņo visu programmu no galvas.
		Noslēguma eksāmens: II daļa – mākslinieciskā repertuāra atskaņojums	Viens izvērsta formas skaņdarbs (koncerta I vai II un III daļas, vai klasiskās sonātes I un II daļas, vai fantāzija, vai variācijas); divi dažāda rakstura skaņdarbi pēc izvēles. Repertuārā jābūt vismaz vienam latviešu komponista skaņdarbam.

MĀCĪBU DARBA FORMAS, METODEDES

Mācību programmas, vadlīnijas un citi dokumenti var dot tikai skolotāja darbības galvenos virzienus, konkrētais mācību saturs jāveido pašam skolotājam, izmantojot reālās kultūras dzīves elementus.

Skolotājs katram audzēknim veido savu, individuālo pieeju, mācību priekšmeta programmas ietvaros izvirza mērķi, uzdevumus, mācību paņēmienus, kas atbilst konkrētā audzēkņa personības individualitātes īpatnībām – atbilstoši audzēkņa vecumam, klasei, mūzikas apgūšanas pedagoģiskajām un mākslinieciskajām likumsakarībām.

Skolotājam ir jāapzinās, ko viņš var gaidīt un prasīt no katra audzēkņa. Izvirzāmo prasību un uzdevumu atlases galvenais kritērijs ir skaidra pārliecība par to, kas katram audzēknim ir visvajadzīgākais viņa personības veidošanai, domāšanas, loģikas, iztēles, radošo un praktisko spēju attīstībai.

Audzēknim mācību procesā jāpāņņās pašiem novērtēt mūzikas parādību vērtību. Jāapgūst prasme aizstāvēt savus uzskatus, nepakļauties svešām ietekmēm. Muzikālās darbības procesā audzēknim veidojas sava attieksme, prasmes lasīt, pierakstīt, sacerēt mūziku, iesaistīties muzikālā darbībā, audzēknis bagāņņās emocionāli, pilnveidojas racionālā domāšana, attīstās atmiņa, uztvere.

Mācību darba formas

Mācību procesa pamata darba forma ir **mācību stunda**. Vienas mācību stundas ilgums – 40 min. Stundās, ņemot vērā flautas spēles mācīšanās īpatnības, tiek apgūti tie paši elementi, kas pārējo priekšmetu stundās: zināšanas, prasmes un sabiedrības pieredze, tiek veidotas attieksmes, notiek muzikālā audzināšana.

Pie mācību procesa darba formām jāpieskaita arī ekskursijas, koncertu un citu mākslas un mūzikas pasākumu apmeklējumi. Blakus iegūtajām izziņas rezultātam audzēkņi tuvāk izjūt dabu, apkārtējo vidi, cilvēkus. Bez šās izjūtas nav saprotami daudzi skaņdarbi, kuros komponisti iedvesmojušies no dabas parādībām. Audzēkņiem nepieciešama emocionālo un estētisko pārdzīvojumu bagāņņāšana.

Koncertu un mākslas pasākumu apmeklēšana iesaista audzēkņus tai sabiedriskās dzīves jomā, kurai viņi gatavojas ar savu mācību darbību. Koncerta, mākslas izstādes apmeklējumu nedrīkst uzskatīt par atpūtu vai izklaidēšanos. Šādi apmeklējumi bagāņņina cilvēku, dod jaunu enerģiju ikdienas darbam.

Mācību metodes

Ar mācību metodi saprotam skolotāja un audzēkņu didaktiskās sadarbības paņēmieni sistēmu, ar kuras palīdzību audzēkņi apgūst jaunas zināšanas, prasmes un iemaņas, vienlaikus attīstot arī savas izziņas spējas.

Mācību metožu klasifikācija pēc zināšanu avotiem:

- Dzīvā vārda metodes – sistemātiskā izklāsta jeb monoloģiskās metodes un pārrunu (jautājumu – atbilžu) jeb dialogiskās metodes;
- Darbs ar grāmatu – patstāvīgais darbs ar grāmatu;
- Uzskates metodes – novērošana, demonstrēšana, ekskursija;
- Praktiskās metodes - vingrinājumi.

Mācību metožu izvēle ir joma, kas maz atkarīga no programmām, mācību grāmatām un skaņu ierakstu resursiem, jo tikai un vienīgi skolotāja iniciatīva, prasme, talants un izdoma nosaka to, kā skolotājs iemācāmo materiālu, skaņdarbu aizvadīs līdz audzēkņa apziņai, kā nonāks līdz programmā ietvertu prasmju un iemaņu sasniegšanai.

Vijoles spēles iemaņas ir apgūstamas ar ilgstošu, pacietīgu darbu un daudzveidīgiem vingrinājumiem.

NOŠU MATERIĀLU SARAKSTS

1. Donts J. 24 sagatavošanās vingrinājumi P. Kreicera un P. Rode etiēm. – Maskava: Valsts mūzikas izdevniecība, 1954.
2. Donts J. Kapriēzes.
3. Es būšu vijolnieks. – Sanktpēterburga: Komponists, 1996.
4. Etiēdes 1. – 3. klasei. – Maskava, 1964.
5. Etižu izlase vijolei: III izdevums vecāko klašu BMS/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava: Mūzika, 1977.
6. Grigorjans A. Gammas un arpēdžijas.
7. Jaunajiem vijolniekiem. – Rīga: Ulma, 1997.
8. Makarenko P. N. Vijole 1. klasei. – Kijeva, 1987.
9. Latviešu komponistu skaņdarbi vijolei un klavierēm - Rīga: Ulma, 1990.
10. Parhomenko O. Vijoles spēles skola. – Kijeva, 1987.
11. Pedagoģiskais repertuārs BMS 1. – 3. klasei: Etižu izlase vijolei /sast. M. Garlickis, K. Radionovs, K. Fortunatovs.
12. Pedagoģiskais repertuārs BMS 3. – 5. klasei: Etižu izlase vijolei/ sast. K. Fortunatovs. – Maskava, 1990.
13. Pedagoģiskā repertuāra hrestomātija 1. – 2. klasei. – Maskava, 1962.
14. Seno komponistu skaņdarbi vijolei. – Maskava, 1969
15. Skaņdarbi vijolei un klavierēm. - Rīga: Ulma, 1990
16. Skaņdarbi vijolei/ sast. V. Stūresteps un J. Brauns. – Rīga: Liesma, 1966.
17. Skaņdarbu krājums jaunajam vijolniekam. - Rīga: Ulma, 1998.
18. Skaņdarbu krājums jaunajam vijolniekam - 4. klase. – Kijeva, 1975.
19. Skaņdarbu krājums jaunajam vijolniekam - 5. klase. – Kijeva, 1975.
20. Stecenko V. Etiēdes vijolei dažāda veida tehnikas paņēmieniem. - Kijeva, „Muzika Ukraina”, 1976.
21. Šaļmans S. Es būšu vijolnieks./ pielikumā metodiskais video materiāls. – Ļeņingrada: Padomju komponists, 1987.
22. Šradiks U. Vingrinājumi vijolei.
23. Vijolnieka albūms. - 3. izdevums „Etiēdes jaunākām, vidējām un vecākām BMS klasēm,” – pielikums 1., 2., 3., izdevumam „Jaunais vijolnieks”, M. : Padomju komponists, 1989.
24. Vieglo etižu izlase vijolei: Pedagoģiskais repertuārs. – M.: 1986.
25. Vītols J. Skaņdarbi vijolei un klavierēm./ sast. un skaņdarbu redakcijas veidotājs I. Doriņš. – Rīga: Zvaigzne, 1990.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA PROGRAMMAS SATURA APGUVEI NEPIECIEŠAMĀ APRĪKOJUMA APRAKSTS

Mācību telpas platība minimālais -20 kvadrātmetri.

Mācību telpas aprīkojums:

- Dažāda izmēra vijoles (1/8; 1/4; 1/2; 4/4/), vijoles lociņi
- Klavieres;
- Krēsli- audzēkņiem un skolotājam;
- Rakstāmgalds;
- Skapis nošu materiālu glabāšanai;
- Nošu materiāli un uzskates līdzekļi;
- Spogulis;
- 3-5 nošu pultis;
- Metronoms;
- Mūzikas atskaņotājs.

Mūzikas terminu minimums

Termins	Saīsinājums	Izruna	Nozīme	Mācību gads
---------	-------------	--------	--------	-------------

Skaļuma pakāpju maiņas apzīmējumi

piano	p		klusī	1
mezzo piano	mp	meco piano	vidēji klusi	1
pianissimo	pp		ļoti klusi	1
forte	f		skaļi	1
mezzo forte	mf	meco forte	vidēji skaļi	1
fortissimo	ff		ļoti skaļi	1
crescendo	crsc.	kreščendo	pakāpeniski skaļāk	1
diminuendo	dim.		pakāpeniski klusāk	1
sforzando	sf	sforcando	pēkšņi pastiprinot	2
rinforcando	rf., rfz.	rinforcando	pēkšņi akcentējot	2
calando		kalando	izdzīstot	5
morendo			noklusinot skanējumu	5

Temps un tempa apzīmējumi

ritenuto	rit.		kavējoties	1
fermāta			izturēt ilgāk noti vai pauzi	1
a tempo			iepriekšējā tempā	2
Tempo I		tempo primo	sākuma tempā	2
meno mosso			mierīgāk, lēnāk	3
piu mosso			dzīvāk	3
rallentando	rall.		palēninot	5
ritardando	ritard.		palēnināt	5
accelerando	accel.	ačelerando	paātrināt	6
animato	anim.		apgaroti	6
allargando	allarg.		paplašinot	6
rubato			brīva atkāpšanās no stingrā tempa	6

Ļoti lēnie tempi

adagio		adadžio	lēni, dziedoši	2
largo			ļoti plaši un lēni	4
lento			stiepti	5

grave			svarīgi	7
pesante		pezante	smagi	7

Lēnie tempi

andante			lēni, nesteidzoties	2
sostenuto			lēni, savaldīgi	5

Mērenie tempi

moderato			mēreni	2
andantino			mazliet ātrāk par andante	2
allegretto			mazliet lēnāk par allegro	2

Ātrie tempi

allegro			ātri	2
vivo			dzīvi	2

Ļoti ātrie tempi

vivace		vivače	dzīvības pilns	4
presto			ļoti ātri	4
prestissimo			vispārākā pakāpe no presto	4

Atskaņošanas paņēmieni

legato			saisīti, vairākas skaņas uz vienu lociņu	1
			Lociņa virziens no augšas uz leju	1
			Lociņa virziens no apakšas uz augšu	1
detašē			katrai notij atsevišķs lociņš	3
non legato			nesasiņīti	1
staccato		stakāto	Īsas, asas notis ar pauzēm, nemainot lociņa virzienu	3
secco		seko	sausī, atrauti	8
senza		senca	bez	8
martele		martle	Ass štrihs, izpilda atsevišķiem lociņiem	8

Skaņdarba rakstura apzīmējumi

cantabile		kantābile	dziedoši	3
dolce		dolče	maigi	3
con moto		kon moto	ar kaustību	4
espressivo	espress.		izteiksmīgi	4
leggiero	legg.	ledžiero	viegli	4
marcato		markato	uzsvērti	4

scherzando		skercando	jokojot	4
marziale		marčiale	maršveidīgi	5
giocoso		džokozo	jautri, priecīgi	5
agitato		adžitato	satraukti	5
capriccioso		kapričiozo	kaprīzi	5
animato			apgaroti	6
con brio		kon brio	ugunīgi	6
risoluto		rizoluto	noteikti	6
semplice		semplice	vienkārši	6
tranquillo		trankvillo	mierīgi	6
veloce		veloče	raiti, viegli	6
sopra			augšā, virs	6
brillante		briljante	spīdoši, spoži	7
burlesco		burlesko	koniski	7
con amore		kon amore	ar mīlestību	7
con spirito		kon spirito	aizrautīgi	7
doloroso		dolorozo	bēdīgi, žēli	7
funebre			drūmi, sēri	7
sonore			skanīgi	7
sotto voce		soto voče	pusbalsī	7

Daži vispārēji apzīmējumi

aplikatūra			pirkstu secība	3
D.C.al Fine		da kapo al fine	no sākuma līdz vārdam Fine - beigas	3
simile			līdzīgi	3
poco a poco		poko e poko	pamazām	3
tenuto			izturēti	3
non troppo			ne pārāk	5
subito			pēkšņi	4
sempre			patstāvīgi	4
assai			ļoti	7
con			ar	5
molto			ļoti	8
tutti			visi	5
vibrato			vibrējot	8

non vibrato			bez vibrācijas	8
dubultdiēzs	x		paaugstina skaņu par toni	5
dubultbemols	bb		pazemina skaņu par toni	5

Seno deju žanrs

Menuets	franču deja 17. – 18.gadsimts	3/4 taktsmērs
Gavote	franču deja 18.gadsimts	4/4 taktsmērs
Burrē	franču deja	3/8, 4/4
Bolero	spāņu deja	3/8, 3/4
Pavana	spāņu deja	2/4
Sarabanda	spāņu deja	3/4 , 3/2
Mazurka	poļu deja	3/4 , 3/8
Polonēze	poļu deja 16.gadsimts	3/4
Polka	čehu deja 19.gadsimts	2/4 , 4/4
Žīga	angļu deja	6/8 , 9/8 , 12/8
Valsis	balles deja 19.gadsimts Čehijā, Vācijā, Austrijā	3/4

Mācību priekšmeta programma AKTUALIZĒTA: 01.09.2020.

Rīkojums Nr. 1-10/26 p.1.2.

(datums, gads)

Programma apspriesta mūzikas izglītības programmu *Metodiskās komisijas sēdē* 25.08.2020.
prot.nr. 4

Engures Mūzikas un mākslas
skolas direktore

Ina Ineta Gailāne

01.09.2020.

Mācību priekšmeta programma AKTUALIZĒTA: _____

(datums, gads)

Programma apspriesta mūzikas izglītības programmu *Metodiskās komisijas*
sēdē _____
prot.nr. _____

Direktore: _____

(vārds, uzvārds, paraksts)

(datums)